

XLIX OLIMPIADA FIZYCZNA

(1999/2000)

ZAWODY I STOPNIA

CZĘŚĆ TEORETYCZNA

Zadanie teoretyczne — Z1

Nazwa - Porównanie czasu przebycia drogi przez dwa rozpędzające się samochody

Źródła - Komitet Główny Olimpiady Fizycznej;

- Andrzej Wysmołek, sekretarz naukowy ds. zad. dośw. KGOF, IFD UW;

- Włodzimierz Ungier, Krzysztof Karpierz, *Fizyka w Szkole* nr 2-3, 2000;

- Paweł Janiszewski, Jan Mostowski (red.): *50 lat olimpiad fizycznych.*

Wybrane zadania z rozwiązaniami. WN PWN, Warszawa 2002;

- T.M. Molenda, IF US, www.OF.szc.pl.

Dwa poruszające się samochody doznają takich samych oporów ruchu, zależnych tylko od szybkości v . Silnik samochodu o masie m pracuje z mocą $P(v)$, a silnik samochodu o masie $2m$ — z mocą $2P(v)$. Który z nich wcześniej osiągnie odległość 100 m od chwili rozpoczęcia ruchu?

Rozwiązanie zadania Z1 — XLIX OF, I stopień, część teoretyczna

Drugi samochód szybciej przebędzie odległość 100 m. Oznaczmy przez $F(v)$ siły oporów ruchu pojazdów. Przy prędkości v siła przyspieszająca działająca na pierwszy samochód wynosi:

$$F_1 = \frac{P(v)}{v},$$

a na drugi wynosi:

$$F_2 = \frac{2P(v)}{v}.$$

Przyspieszenie pierwszego samochodu wynosi więc:

$$a_1 = \frac{F_1 - F}{m} = \frac{P(v)}{mv} - \frac{F(v)}{m},$$

a przyspieszenie drugiego:

$$a_2 = \frac{F_2 - F}{2m} = \frac{P(v)}{mv} - \frac{F(v)}{2m}.$$

Widać, że dla każdej wartości v zachodzi nierówność $a_2 > a_1$. Czas τ potrzebny na osiągnięcie prędkości v przez pojazd poruszający się z przyspieszeniem $a = a(v)$ z prędkością początkową równą zero jest równy:

$$\tau = \int dt = \int_0^v a^{-1} dv,$$

zatem w każdej chwili τ prędkość v_1 pierwszego samochodu jest mniejsza niż prędkość v_2 drugiego samochodu. Stąd wynika, że na przebycie takiej samej drogi $s = 100$ m pierwszy samochód potrzebuje więcej czasu, niż drugi.